

ресурс]. – Режим доступу: <http://www.profiwins.com.ua/uk/legislation/project/740.html>

3. Кримінальний кодекс України, редакція від 18.03.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://urist-ua.net/>

4. Кірнос Н. В. Праця неповнолітніх та молоді в Україні. Методичні рекомендації з правової освіти населення / Н. В. Кірнос. – 2013. – № 1. – С. 75-79.

5. Пилипенко П. Д. Трудове право України: навч. посіб. / П. Д. Пилипенко, О. І. Жолнович, З. Я. Козак. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 392 с.

УДК 341.01 (043.2)

Якуненко В. Є., Іль'єнко І. М., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Белуга Ю. М., старший викладач

СИСТЕМА ПРИНЦИПІВ МІЖНАРОДНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ

Особливої уваги потребують принципи міжнародно-правового регулювання праці як одного з найбільш дискусійного питання у правовій науці. Протягом досить тривалого часу вчені-юристи сперечаються не лише щодо змісту даних принципів, але й того, що саме слід розуміти під цим терміном. Найчастіше під такими принципами розуміються вихідні засади, щов иражають сутність і соціальне призначення міжнародного регулювання праці, виступають основою у формуванні та застосуванні міжнародних трудових норм [2, с. 123]. Говорячи про зміст принципів міжнародного трудового права, можна сказати, що до їхнього переліку включено як основоположні принципи міжнародного права, що містяться у різноманітних міжнародних нормативно-правових актах, так і галузеві принципи. До галузевих принципів також відносяться принципи, що витікають з діяльності Міжнародної організації праці (МОП).

Потрібно чітко відокремлювати основні принципи міжнародного регулювання праці від принципів МОП, що стосуються основоположних прав у сфері праці. До основних принципів міжнародного регулювання праці можна віднести: а) принцип співробітництва, який зобов'язує держави співробітничати одна з одною, незалежно від відмінностей їхньої політичної, економічної і соціальної систем з метою підтримки загальної поваги до прав людини в тому числі, крізь призму трудових відносин; б) принцип рівної оплати за рівну працю, що в собі наявність рівних прав та рівних можливостей на отримання рівної винагороди при виконанні однакових нормативів праці [2, с. 125]; в) принцип свободи слова і свободи об'єднання працівників і роботодавців. Міжнародний пакт

про економічні, соціальні і культурні права містить не тільки обов'язок держав, що беруть участь у цьому Пакті, забезпечити право кожної людини створювати для здійснення і захисту своїх економічних та соціальних інтересів професійні спілки і вступати до них на свій вибір при єдиній умові дотримання правил відповідної організації, а й права професійних спілок утворювати національні федерації чи конфедерації і право цих останніх засновувати міжнародні професійні організації або приєднуватися до них [2, с. 127]; г) принцип гуманізму (людяності) у сфері праці. Трудове право надає відносинам роботодавців і працівників більш цивілізований, усвідомлений, упорядкований і раціональний характер. Гуманізм трудового права розглядається як «соціальний амортизатор» у взаєминах праці та капіталу. Реалізація цього принципу у трудовому праві дозволяє встановлювати такі норми, які б оберігали людину від проявів жорстокої конкуренції на ринку праці, свавілля з боку роботодавця чи окремих працівників, забезпечували повагу до гідності особи у трудових відносинах [3, с. 255]; д) принцип соціального партнерства. Співпраця розглядається як форма взаємодії між суб'єктами соціально-економічного партнерства. Ця взаємодія передбачає врахування інтересів інших учасників відносин, вирішення розбіжностей через діалог, конструктивне співробітництво, досягнення компромісу, відмову від ультиматумів; е) принцип контролю за дотриманням міжнародних актів у сфері праці. Основною проблемою механізмів імплементації та контролю за дотриманням актів міжнародного регулювання праці державами на даний час залишається їх залежність від волі порушника, відсутність можливостей оперативного застосування ефективних санкцій у його відношенні і саме даний принцип зобов'язує уповноважені органи контролювати та своєчасно реагувати на порушення дотримання міжнародних актів у сфері праці [2, с. 129].

Водночас Женевська декларація МОП 1998 р. містить чотири принципи, що стосуються основоположних прав у сфері праці. До них належать: 1) свобода об'єднання та визнання права на ведення колективних переговорів. Даний принцип характеризується і пояснюється трьома складовими: відсутністю будь-яких обмежень кола осіб, які мають право на об'єднання; відсутністю попереднього дозволу на створення організацій (професійних спілок або організацій роботодавців) та свободою вибору організацій для осіб, які бажають вступити до них; 2) скасування усіх форм примусової або обов'язкової праці тобто повна заборона будь-якої роботи або служби, що вимагається від особи під загрозою якогось покарання, в тому разі, якщо особа добровільно не виявила бажання працювати або не запропонувала послуги; 3) заборона дитячої праці. Держава зобов'язується здійснювати національну політику щодо забезпечення ефективної ліквідації дитячої праці й поступове підвищення мінімального віку для прийому на роботу до рівня, який

відповідає найповнішому фізичному та розумовому розвитку підлітків;
4) недопущення дискримінації в галузі праці. Згідно з цим принципом всі члени суспільства повинні бути поставлені в однакові умови, незалежно відз дібностей, стану здоров'я, інтелектуальних можливостей, різних умов життя, матеріального становища.

Слід зазначити, що ці чотири принципи включені у вісім фундаментальних конвенцій МОП, ратифікованих усіма державами-членами організації. Можна вважати, що ці чотири принципи мають характер імперативних норм міжнародного права (*juscogens*), які мають перевагу над іншими міжнародними договорами.

Отже, система принципів міжнародного регулювання праці складається як з основних принципів, так і з принципів, визначених МОП, які потрібно відокремлювати один від одного, проте чітке функціонування інституту трудових відносин неможливе без їх гармонійного та врегульованого співіснування.

Література

1. Декларації МОП основних принципів та прав у світі праці [Електронний ресурс]: ухвалена Міжнародною конференцією праці на її вісімдесят шостій сесії в Женеві, 18 червня 1998 р. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/993_260.

2. Болотіна Н. Б. Трудове право України: підруч. / Н. Б. Болотіна, Г. І. Чанишева. – К.: «Знання», 2012. – 564 с.

3. Киселев И. Я. Сравнительное и международное трудовое право: учеб. для вузов / И. Я. Киселев. – М.: Дело, 2011. – 728 с.